

Aanvullend onderzoek ecologie ten behoeve van herinrichting golfterrein en aangrenzende berm A2

Oktober 2023

Colofon

Titel: Aanvullend onderzoek ecologie
Subtitel: ten behoeve van herinrichting golfterrein en aangrenzende berm A2

Auteur: drs. T.P. Seip
Datum: 20-10-2023
Versie: 1.0 vrijgegeven

Opdrachtnemer: Tiko Seip Ecologisch Advies
Delflandstraat 60
2631 HE Nootdorp

Opdrachtgever: Aveco de Bondt
t.a.v. Jeroen Hendriks

Tiko Seip
Delflandstraat 60
2631 HE Nootdorp

Tel: 0031-641209564
E-mail: tikoseip@gmail.com

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Locatie	5
1.3 Activiteiten	6
2. Methode	7
2.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten	7
2.2 Vleermuizen	7
2.3 Grondgebonden zoogdieren	8
3. Resultaten	9
3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten	9
3.2 Vleermuizen	9
3.3 Grondgebonden zoogdieren	9
4. Conclusie	10
4.1 Effecten	10
Vogels met jaarrond beschermde nesten	10
Vleermuizen	10
Grondgebonden zoogdieren	10
4.2 Vervolgstappen	10
Aanvraag ontheffing of vergunning	10
Maatregelen	10
Bronnen	12
Bijlage 1: Natuurtoets: De Nieuwe Kern – Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming (Tauw, 2021)	13
Bijlage 2: Nader onderzoek marterachtigen – Borchlandweg 6 te Duivendrecht (Habitus, 2022)	14

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In voorbereiding op de voorgenomen herinrichting van de Golfbaan aan de Borchlandweg 6 in Duivendrecht dienen diverse werkzaamheden te worden uitgevoerd. Dit betreft onder andere het verwijderen van de bomen en struiken op het terrein.

Het Golfterrein valt binnen een ruimer gebied dat integraal zal worden ontwikkeld, onder de noemer: De Nieuwe Kern (DNK).

In het kader van deze ontwikkeling zijn binnen het plangebied van de Nieuwe Kern diverse onderzoeken uitgevoerd, waaronder een Natuurtoets (Tauf, 2021).

In deze natuurtoets is voor het gehele plangebied van DNK aangegeven voor welke soort(groep)en effecten kunnen worden uitgesloten en voor welke soort(groep)en aanvullend onderzoek nodig is. In de natuurtoets is per soortgroep op kaart aangegeven welke delen van het terrein nader moeten worden onderzocht.

Op basis van de natuurtoets blijkt dat binnen de bomen op het terrein van Bochland de volgende soortgroepen moeten worden onderzocht:

- **Vogels met jaarrond beschermde nesten:** roofvogelnesten in groenstrook langs A2 (figuur 3.5 in natuurtoets).
- **Vleermuizen:** verblijfplaatsen in bomen. In de omgeving zijn ook structuren aangewezen die mogelijk van cruciaal belang zijn als vliegrouete en of foerageergebied, maar deze maken geen deel uit van het plangebied (figuur 3.4 in de natuurtoets).
- **Marterachtigen:** leefgebied en verblijfplaatsen in groenstrook langs A2 (boommarter, steenmarter, bunzing, wezel en hermelijn)(figuur 3.2 in de natuurtoets).

Om een beeld te krijgen van de benodigde onderzoeksinspanning voor de aanvullende onderzoeken welke conform de natuurtoets moeten worden uitgevoerd is de locatie op 15 december 2021 nagelopen door een ecooog. Hierbij zijn de aanwezige gebouwen en de aanwezige bomen en bosschages apart nagelopen (Seip, 24-01-2022).

Op basis van deze visuele inspectie zijn locaties bepaald waar in 2022 aanvullend onderzoek moest plaatsvinden naar vleermuizen en naar vogels met jaarrond beschermde nesten. Deze locaties zijn weergegeven in figuur 2.

In 2023 is het plangebied, ten behoeve van geluidswering (geluidswal/geluidswand), uitgebreid met een strook langs de A2. De uitbreiding is in 2023 eerst visueel geïnspecteerd op potenties voor beschermde natuurwaarden. Op basis van deze inspectie is in de periode mei-september 2023 aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vliegroutes en verblijfplaatsen van vleermuizen in boomholten.

In de voorliggende rapportage worden de resultaten van de aanvullende onderzoeken naar vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten beschreven.

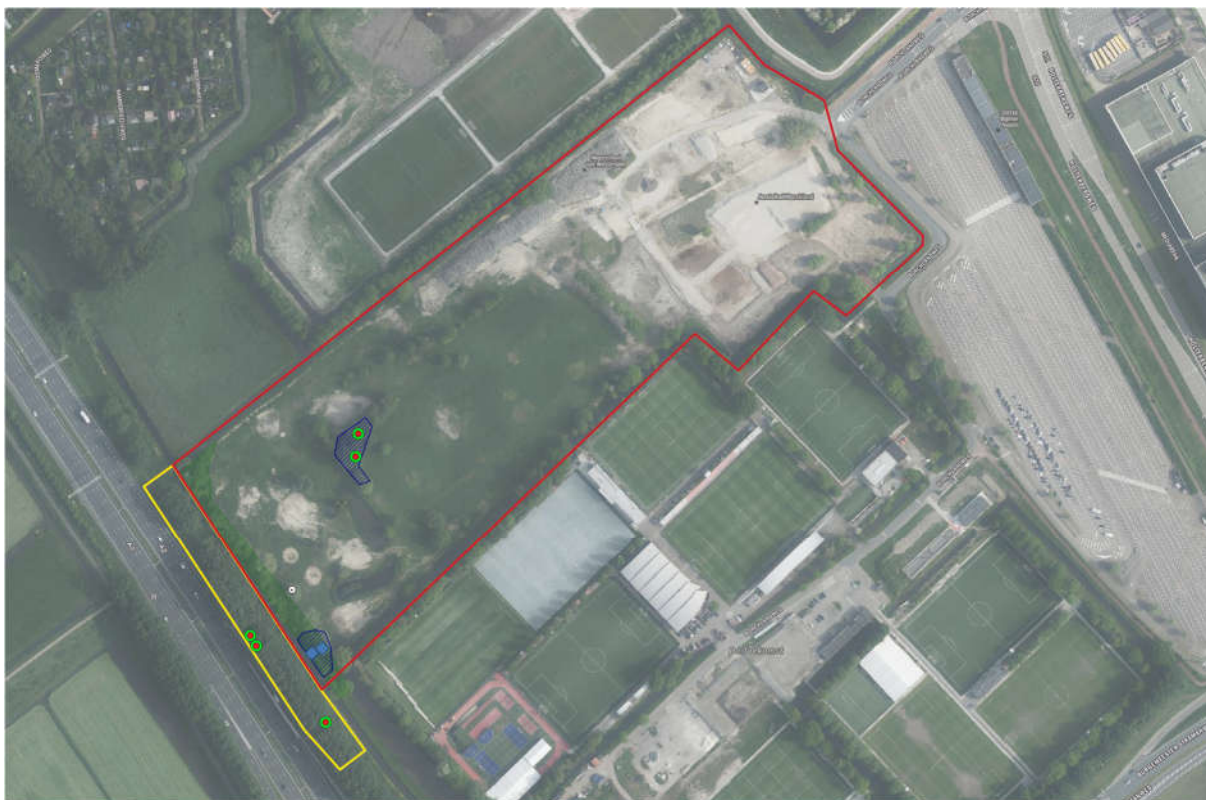
Het onderzoek naar grondgebonden zoogdieren wordt in de voorliggende rapportage samengevat en is in een separate rapportage in meer detail besproken (zie bijlage 2).

1.2 Locatie

Het plangebied betreft de bomen en struiken op het voormalige golfterrein van Borchland en de later toegevoegde bermstrook langs de A2. De contouren van deze plangebieden zijn weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Kaart met begrenzing van het oorspronkelijke projectgebied (rood omlijnd) en met de in 2023 nader onderzochte bermstrook langs de A2 (geel omlijnd).

Figuur 2: Kaart met nader onderzochte structuren: projectgebied (voormalige golfterrein=rood omljnd en bermstrook A2 =geel omljnd) met de bomen met geschikte holten (groen met rode stip), potentiële roofvogelnesten (blauwe vierkant), het onderzoeksgebied voor marterachtigen (groen gemarkeerde vlak) en de te hanteren bufferzone (blauw gearceerd).

1.3 Activiteiten

De voorgenomen activiteiten die in deze notitie worden beschouwd betreffen:

- Het verwijderen van bomen en struiken ten behoeve van het bouwrijp maken van het terrein.

2. Methode

In de onderstaande tekst wordt de gevolgde werkwijze per soortgroep weergegeven.

2.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied waren tijdens de visuele inspectie in december 2021 twee nesten aanwezig die mogelijk geschikt waren voor vogels met jaarrond beschermde nesten (zie figuur 2). Tijdens de visuele inspectie van de bomen binnen de bermstrook langs de A2 in april 2023 zijn geen aanvullende horsten aangetroffen.

In 2022 zijn in de periode van januari 2022 tot en met juli 2022 meerdere bezoeken uitgevoerd om te onderzoeken of de nesten nog worden gebruikt en zo ja door welke soort. Voor het onderzoek is het kennisdocument van de buizerd gevolgd (Bij12, 2017). De momenten waarop onderzoek naar aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten is verricht is weergegeven in tabel 1. Ook tijdens de onderzoeken naar andere soorten is gelet op activiteit van vogels met jaarrond beschermde nesten.

2.2 Vleermuizen

Het onderzoek naar zomer- en kraamverblijven van vleermuizen in de bomen op het voormalige golfterrein is uitgevoerd in de periode 15 mei-15 juli van 2022. Het onderzoek naar paarverblijven van vleermuizen op het voormalige golfterrein is uitgevoerd in de periode augustus tot en met september 2022.

Het onderzoek naar vliegroutes, zomer-, kraam- en paarverblijven van vleermuizen binnen de bermstrook langs de A2 is uitgevoerd in de periode 15 mei-15 september van 2023.

In tabel 1 zijn de data, onderzochte typen verblijfplaatsen en de weersomstandigheden bij de uitgevoerde onderzoeksronden aangegeven.

Het onderzoek is gericht op de aanwezigheid van zomer- kraam- en paarverblijven en vliegroutes van de volgende vleermuissoorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger (geen verblijfplaatsen), watervleermuis, gewone grootoorvleermuis en rosse vleermuis.

Bij het onderzoek is gebruik gemaakt van een batdetector met time-expansion (Petterson D240x en Batlogger M2 van Elekon) en een warmtebeeldcamera (FLIR SCION OTM266 en Infraray ZH38). Het onderzoek is uitgevoerd volgens de richtlijnen van het vleermuisprotocol van 2021 (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur).

Tabel 1: Overzichtstabel met de datum, tijd, onderzochte typen verblijfplaatsen en weersomstandigheden voor de uitgevoerde onderzoeksronden.

Datum	Tijd	Onderzoek naar	Onderzocht plangebied	Weer	Zon op/onder
03-02-2022	1000u-1130u	Vogels met jaarrond beschermde nesten	voormalig golfterrein	8°C, 5 Bft, bewolking 7/8, droog	0818u
09-03-2022	1100u-1330u	Vogels met jaarrond beschermde nesten	voormalig golfterrein	11°C, 3 Bft, bewolking 2/8, droog	0709u
18-05-2022	1500u-1700u	Vogels met jaarrond beschermde nesten	voormalig golfterrein	21°C, 3 Bft, bewolking 4/8, droog	2133u
28-05-2022	0228u-0528u	Vleermuizen (zomer- kraamverblijven)	voormalig golfterrein	12°C, 3 Bft,	0528u

Datum	Tijd	Onderzoek naar	Onderzocht plangebied	Weer	Zon op/onder
				bewolking 2/8, droog	
28-05-2022	0528u-0700u	Vogels met jaarrond beschermde nesten	voormalig golfterrein	14°C, 3 Bft, bewolking 2/8, droog	0528u
29-06-2022	0221u-0521u	Vleermuizen (zomer- kraamverblijven)	voormalig golfterrein	16°C, 3 Bft, bewolking 1/8, droog	0521u
19-08-2022	2220u-0020u	Vleermuizen (paarverblijven)	voormalig golfterrein	20°C, 2 Bft, bewolking 6/8, droog	2055u
08-09-2022	2200u-0000u	Vleermuizen (paarverblijven)	voormalig golfterrein	20°C, 2 Bft, bewolking 6/8, droog	2013u
27-04-2023	1200u-1500u	Visuele inspectie beschermde natuurwaarden	bermstrook A2	12°C, 3 Bft, bewolking 4/8, droog	
13-06-2023	0218u-0518u	Vleermuizen (zomer- kraamverblijven en vliegroutes)	bermstrook A2	19°C, 3 Bft, bewolking 4/8, droog	0518u
11-07-2023	2159u-0029u	Vleermuizen (zomer- kraamverblijven en vliegroutes)	bermstrook A2	20°C, 2 Bft, bewolking 5/8, droog	2159u
23-08-2023	2200u-0100u	Vleermuizen (paarverblijven en vliegroutes)	bermstrook A2	20°C, 2 Bft, bewolking 5/8, droog	2046u
12-09-2023	2003u-0000u	Vleermuizen (paarverblijven en vliegroutes)	bermstrook A2	20°C, 2 Bft, bewolking 8/8, droog, met lichte motregen tussen 2150u en 2210u	2003u

De onderzoeken zijn uitgevoerd door Tiko Seip. Tiko Seip is sinds 2007 werkzaam als ecooloog en heeft ruime ervaring met onderzoek naar vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten.

2.3 Grondgebonden zoogdieren

Het onderzoek naar grondgebonden zoogdieren, in het bijzonder marterachtigen, is uitgevoerd en gerapporteerd door Ecologisch adviesbureau Habitus.

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode van 13-12-2021 tot en met 09-03-2022. De meest geschikte landschapselementen zijn gedurende 12 weken middels sporenbuizen en cameravallen onderzocht. De onderzoeksmethode is nader omschreven in de onderzoeksrapportage (Habitus, 2022; bijlage 2).

3. Resultaten

3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Eén van de grote nesten (horsten) binnen het plangebied blijkt in gebruik door buizerd.

Tijdens de eerste paar bezoeken zijn enkele malen overvliegende buizerds waargenomen. Ook waren op 9 maart langdurig 2 buizerds boven het plangebied aanwezig. Er waren toen echter nog geen enkele tekenen van gebruik op en rond de nesten binnen het plangebied (geen uitwerpselen, veren, voedselresten onder de nesten en geen veren en nieuw nestmateriaal zichtbaar in de nesten) ook is er tijdens al deze bezoeken geen nest gebonden activiteit waargenomen (nestbouw, nestverdediging, duidelijk territoriumgedrag). Tijdens het bezoek op 18 mei waren echter duidelijk uitwerpselen onder het nest aanwezig. Bij nadere inspectie bleek dat er jonge buizerds op het nest aanwezig waren. Waarschijnlijk gaat het om een tweede broedpoging (gezien de late aanwezigheid van de jongen en het uitblijven van activiteit rond het nest tijdens de bezoeken in februari en maart) en is de eerste broedpoging (al dan niet succesvol) buiten het plangebied geweest.

Direct grenzend aan het plangebied loopt de A2 met aan weerszijde over grote lengte rijen met hoge bomen (hoofdzakelijk populier).

Op 29 juni 2022 is een deel van de bomen langs de A2 nabij het plangebied nagelopen op aanwezigheid van geschikte horsten voor buizerds. Hierbij zijn buiten het plangebied, binnen 200 meter van de buizerdhorst minimaal 2 geschikte horsten waargenomen welke dienst kunnen doen als broedlocatie voor buizerds.

3.2 Vleermuizen

Er zijn tijdens het onderzoek drie vleermuissoorten waargenomen. Het betreft: Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), de laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) en de rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*).

Er zijn binnen het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied is daarmee uitgesloten.

De zone rond de bomen struiken op het terrein wordt incidenteel door enkele gewone dwergvleermuizen (2-3) en ruige dwergvleermuizen (1-2) gebruikt als foerageergebied. Hier zijn ook enkele malen kort foeragerende rosse vleermuis waargenomen. Er zijn geen belangrijke vliegroutes of foerageergebieden vastgesteld.

Langs de bermstrook langs de A2 zijn vrij regelmatig 1 á 2 foeragerende gewone dwergvleermuizen en soms een enkele ruige dwergvleermuis aanwezig. Er is hier enkele malen een passerende laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen. Er is geen sprake van een duidelijke vliegroute.

Het plangebied wordt echter wel diffuus gebruikt als verbinding tussen verblijfplaats en foerageergebieden van vleermuizen. Dit betreft met name de gewone- en de ruige dwergvleermuis, maar ook de laatvlieger is passerend waargenomen. Dit betekent dat er geen concrete vliegroutes zijn aangewezen, maar dat de verschillende groenstructuren in de omgeving wel dienst doen als foerageergebied en tevens van belang zijn als verbinding tussen de verschillende foerageergebieden.

3.3 Grondgebonden zoogdieren

Er zijn tijdens het onderzoek naar grondgebonden zoogdieren geen marterachtigen aangetroffen.

4. Conclusie

4.1 Effecten

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Binnen het plangebied is een buizerdhorst aanwezig. Het kappen van de boom met het buizerdhorst alsmede een zone met bomen daaromheen (zie blauw gearceerd vlak onder in figuur 1) leidt tot het verlies van één van de nestlocaties van het buizerdpaar.

De kap van de overige bomen (buiten de bufferzone rond het buizerdnest) binnen het plangebied leiden niet tot het verlies van beschermde nest- of verblijfplaatsen.

Vleermuizen

Er zijn binnen de te kappen bomen geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. Directe effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen zijn daarmee uitgesloten.

Het plangebied diffuus gebruikt als verbinding tussen verblijfplaats en foerageergebieden van vleermuizen. Door het diffuse gebruik zal het (tijdelijk) verwijderen van een enkele bomenrij niet leiden tot negatieve effecten, aangezien er een ruim aanbod aan alternatieven bestaat. Indien al het groen in de omgeving tegelijk wordt verwijderd kan dit echter wel leiden tot een tekort aan bereikbaar foerageergebied.

Verder kunnen werkzaamheden bij gebruik van nachtelijke verlichting leiden tot verstoring van foeragerende en passerende vleermuizen rond het plangebied.

Door het treffen van de juiste maatregelen kunnen negatieve effecten op vleermuizen worden voorkomen. Deze maatregelen worden in paragraaf 4.2 nader besproken.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is niet van belang voor marterachtigen (Habitus, 2022, bijlage 1). Effecten op marterachtigen kunnen daarmee worden uitgesloten.

4.2 Vervolgstappen

Aanvraag ontheffing of vergunning

Voor het kappen van de boom met de buizerdhorst en een bufferzone daaromheen (blauw gearceerd in figuur 1) is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming nodig.

Op grond van de quickscan (Tauw, 2021) en het uitgevoerde aanvullende onderzoek kan worden vastgesteld dat de overige werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder overtreding van verbodsbepalingen. Mits de volgende maatregelen worden aangehouden hoeft voor het verwijderen van de overige bomen en struiken ((buiten de bufferzone rond het buizerdnest) geen ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

Maatregelen

In aanvulling op de maatregelen zoals beschreven in de quickscan (Tauw, 2021) dienen de volgende maatregelen te worden getroffen om effecten op aanwezige fauna in (de omgeving van) het plangebied te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken:

- **Rekening houden met het broedseizoen:** Bij de uitvoer van werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels¹. In principe dienen werkzaamheden rond potentiële broedlocaties buiten de broedperiode te worden uitgevoerd. Indien dit niet mogelijk is dient voorafgaande aan werkzaamheden door een ter zake kundige op het gebied van broedvogels te worden gecontroleerd of binnen het plangebied en in de directe omgeving broedende vogels aanwezig zijn. Indien vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde vogelnesten niet kan worden uitgesloten de werkzaamheden te worden opgeschort tot de betreffende nesten zijn verlaten.
- **Handhaven groenstructuur in omgeving:** Met oog op het behoud van de huidige functionaliteit van het netwerk aan vliegroutes en foerageergebieden voor vleermuizen en leefgebied voor algemene broedvogels is het van belang om de herinrichting van het gebied zodanig af te stemmen met de overige ruimtelijke ingrepen in de omgeving dat er te allen tijden een voldoende robuust netwerk aan vliegroutes en foerageergebieden beschikbaar blijft. Om dit te waarborgen dient de planning en fasering van de bomenkap te worden afgestemd met een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen en vogels.
- **Gebruik van gerichte verlichting:** Om verstoring van foeragerende of passerende vleermuizen of van vleermuisverblijven in de omgeving te voorkomen dient eventuele werkverlichting zodanig te worden gericht dat verhoogde lichtval op boomkronen en gebouwen in de omgeving wordt voorkomen.
- **Voorzichtig werken:** Tijdens de uitvoer van de werkzaamheden dient zodanig te worden gewerkt dat schade aan flora en fauna (zowel beschermd als onbeschermd) zo veel mogelijk wordt beperkt (zorgplicht). Dit houdt onder meer in dat:
 - Werkzaamheden aan beplanting richting te handhaven groenstructuren dienen te worden uitgevoerd zodat eventueel aanwezige dieren de gelegenheid hebben om weg te komen;
 - Bij de uitvoer van werkzaamheden schade aan te behouden vegetatie zo veel mogelijk dient te worden voorkomen.

¹ Globaal loopt het broedseizoen van 15 maart tot 15 augustus. Het gaat echter om in gebruik zijnde nesten, ongeacht de datum.

Bronnen

Habitus, 2022., Nader onderzoek marterachtigen – Borchlandweg 6 te Duivendrecht (bijlage 2).

Tauw, 2021., Natuurtoets: De Nieuwe Kern – Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming (bijlage 1),

Seip, T.P., 2022., Advies aangaande aanvullend fauna-onderzoek Golfbaan Duivendrecht.

Vleermuisprotocol van 2021., Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur.

www.bij12.nl

www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1: Natuurtoets: De Nieuwe Kern – Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming (Tauw, 2021)

-Separaat Bijgevoegd-

Natuurtoets: De Nieuwe Kern

Quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming

11 mei 2021

Kenmerk R014-1276181RGR-V01-kzo-NL

Verantwoording

Titel	Natuurtoets: De Nieuwe Kern
Opdrachtgever	Gemeente Ouder-Amstel
Projectleider	Gerrit Jan Schraa
Auteur(s)	Roel de Greeff
Tweede lezer	Frank Aarts
Uitvoering meet- en inspectiewerk	Roel de Greeff
Projectnummer	1276181
Aantal pagina's	26
Datum	11 mei 2021
Handtekening	Ontbreekt i.v.m digitale verwerking Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven

Colofon

TAUW bv
Ekkersrijt 4008
Postbus 1680
5602 BR Eindhoven
T +31 40 23 25 55 0
E info.eindhoven@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Doel	4
1.2	Wetgeving	4
1.3	Te beschouwen onderdelen Wnb	4
1.4	Werkwijze	5
1.5	Kwaliteit	5
1.6	Uitgangspunten	5
2	Situatie en beoogde ontwikkeling	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Beoogde ontwikkeling	7
3	Soortenbescherming	9
3.1	Beschermingsregime en bepalingen	9
3.2	Vrijstellingen	9
3.3	Zorgplicht	10
3.4	Literatuuronderzoek	10
3.5	Voorkomen en effectbeoordeling	11
3.5.1	Flora	11
3.5.2	Grondgebonden zoogdieren	12
3.5.3	Vleermuizen	14
3.5.4	Broedvogels	18
3.5.5	Amfibieën	20
3.5.6	Reptielen	22
3.5.7	Vissen	22
3.5.8	Vlinders, libellen en overige ongewervelden	22
3.5.9	Zorgplicht	23
4	Conclusies en aanbevelingen	24
5	Literatuur	26

1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van Gemeente Ouder-Amstel heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet natuurbescherming voor de realisatie van De Nieuwe Kern in de gemeente Ouder-Amstel. Het onderzoek dient tevens als onderbouwing voor de MER-beoordeling die voor de ontwikkeling wordt uitgevoerd. Deze rapportage kan dan ook als achtergronddocument fungeren voor het onderdeel 'ecologie' binnen de MER-beoordeling. De beoogde herontwikkeling van het plangebied kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend. In deze toetsing wordt de haalbaarheid van de ontwikkeling getoetst aan de hand van een zogeheten 'worst case-scenario'. Het worst case scenario is daarbij gebaseerd op het gemaximaliseerde programma zoals benoemd in de plannen voor De Nieuwe Kern. Daarbij wordt gekeken wat de effecten zijn op natuurwaarden aan de hand van de meest ingrijpende vorm van aanleg van de Nieuwe Kern.

In de rapportage volgt het antwoord op de volgende vragen:

- Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?
- Zijn maatregelen en/of een ontheffing/vergunning nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming (hierna te noemen 'Wnb') in werking. De Wnb is het wettelijke stelsel voor natuurbescherming en vervangt drie eerder bestaande wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. Het beschermingsregime gaat uit van het 'nee, tenzij-principe'. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie Noord-Holland is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb

Het is noodzakelijk om de ontwikkeling te toetsen aan soortenbescherming (vanwege de mogelijke aanwezigheid van flora en fauna). Een toetsing aan beschermde Natura 2000-gebieden is, met uitzondering van het onderdeel stikstofdepositie niet nodig. Door de ligging van het plangebied ten opzichte van dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (5,3 km tot het Botshol en 6,0 km tot Markermeer & IJmeer) zijn negatieve effecten op deze gebieden als gevolg van trilling, geluid, optische verstoring en fysieke aantasting op voorhand uitgesloten. Een negatief effect op

Natura 2000-gebieden als gevolg van de uitstoot van stikstof is niet op voorhand uit te sluiten. Dit vanwege de grootte van de ontwikkeling en de mogelijke aantrekkende werking die De Nieuwe Kern op het verkeer kan gaan hebben. Een berekening van de stikstofdepositie in het programma AERIUS is nog nodig om te bepalen of deze stikstofdepositie leidt tot een negatief effect op Natura 2000-gebieden.

Een toetsing aan beschermde NNN-gebieden is niet nodig. Het plangebied ligt niet (gedeeltelijk) binnen het NNN waardoor effecten op het NNN uitgesloten kunnen worden. In provincie Noord-Holland is tevens geen toetsing nodig van de externe werking van het voornemen op NNN-gebieden (afdeling 6.4 van de omgevingsverordening Noord Holland, 2020). Toetsing aan beschermde houtopstanden is eveneens niet nodig. Gemeente Ouder-Amstel heeft de grens van de bebouwde kom boswet immers gelijk gesteld aan de gemeentegrens. Dit betekent dat binnen de gemeente Ouder-Amstel geen beschermde houtopstanden conform de Wet natuurbescherming voorkomen. Wél dient men te voldoen aan de regels in de door gemeente Ouder-Amstel opgestelde Bomenverordening 2014 (Gemeente Ouder-Amstel, 2014). Voor verschillende bomen in het plangebied zal een kapvergunning noodzakelijk zijn indien ze gekapt moeten worden voor de ontwikkeling.

1.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data (zie ook H5)
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- Natuurkaart van TAUW (<https://www.TAUW.nl/op-welk-terrein/ecologie/ecoviewer.html>)
- Een oriënterend veldbezoek op 13 november 2020
- Eerder uitgevoerde onderzoeken in het plangebied (zie tekst en hoofdstuk 5)

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten in of in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecooloog controleert tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals holen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

1.5 Kwaliteit

Voor soortenbescherming is een volledige garantie over de aanwezigheid niet te geven. Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten.

1.6 Uitgangspunten

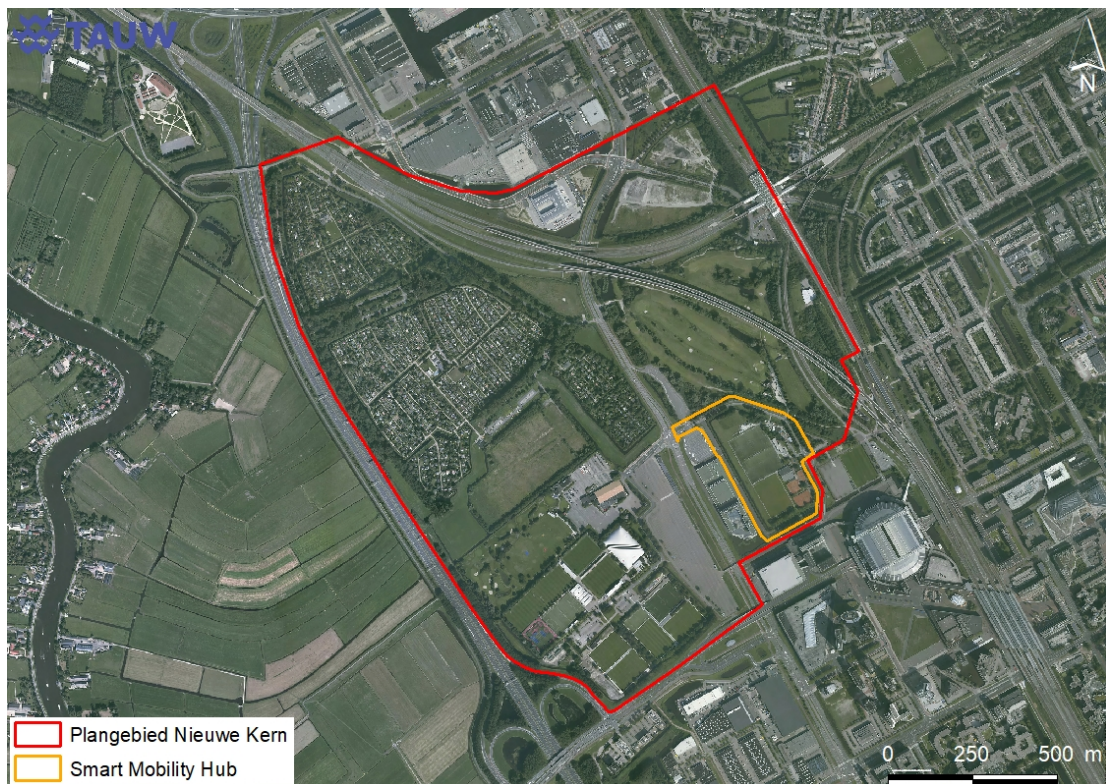
In deze quickscan wordt uitgegaan van een 'worst case-scenario' zoals beschreven in paragraaf 2.2. Uitgegaan wordt van een complete herontwikkeling van het gebied waarbij bomen, bebouwing, watergangen en overige begroeiing wordt verwijderd.

2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Huidige situatie

Het plangebied 'De Nieuwe Kern' ligt tussen Amstel Business Park, het station Duivendrecht, de Johan Cruijff Arena en de A2 en vormt daarmee een onderdeel van de Amstelcorridor (van het Amstel Station tot het Amsterdam UMC). Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Bijlage 1 geeft een sfeerimpressie van het gebied. Het plangebied bestaat uit volkstuinen, golfbanen, een slib- en gronddepot, enkele bedrijfspanden, bosschages, infrastructuur, wegbermen en enkele braakliggende terreinen. Rond het plangebied zijn woonwijken, industrie, de Amsterdam Arena, sportcomplexen en een grote polder gelegen. De polder bevindt zich aan de westzijde van het plangebied. De Arena en sportcomplexen aan de zuidkant en de woonwijken en industrieterreinen aan oost- en noordkant. Deels binnen het plangebied van De Nieuwe Kern ligt een andere ontwikkeling, namelijk: Smart Mobility Hub (SMH). Dit betreft een autonome ontwikkeling en is geen onderdeel van het onderzochte plangebied voor deze toetsing. Bij het veldbezoek is het terrein binnen de begrenzings van SMH niet meegenomen.

Figuur 2.1 Ligging van het plangebied (rood) en het plangebied voor de Smart Mobility Hub (oranje)
Laatstgenoemde plangebied is in deze toetsing niet meegenomen. (GIS-kaart)

2.2 Beoogde ontwikkeling

In figuur 2.1 is de plangebiedgrens van de beoogde ontwikkeling weergegeven. Het gaat om het bouwen van een nieuwe woon- en werkkern in gemeente Ouder-Amstel. De woonkern moet, uitgaande van het gemaximaliseerde programma, ruimte bieden aan:

- 620.000 m² woonoppervlak
- 110.000 m² kantoor- en bedrijfsoppervlak
- 82.000 m² kantoorfuncties vanuit het quotum Amsterdam
- 40.000 m² hotels en short-stay
- 15.000 m² leisure
- 5.000 m² retail en horeca wijkfunctie
- 36.000 m² maatschappelijke voorzieningen

Het is in dit stadium nog niet geheel bekend hoe en op welke manier invulling gegeven wordt aan bovenstaande eisen. Ook zijn er varianten van het plan waarin minder vierkante meters worden ingevuld met bebouwing. Er wordt echter uitgegaan van de worst-case scenario zoals hierboven benoemd. Daarbij wordt uitgegaan van het oppervlaktegebruik zoals getoond in de artist impressions in figuur 2.3. De ontwikkelingen worden daarin met name in het midden van het plangebied in een strook van noordoost naar west uitgevoerd. Ook op andere plaatsen in het plangebied zijn echter (kleine) ontwikkelingen voorzien zoals het herinrichten van de volkstuinen. De exacte invulling van de werkzaamheden en de vorm van de bebouwing is in dit stadium nog niet volledig duidelijk. Er wordt daarom uitgegaan van een complete herontwikkeling van het terrein waarbij alle bestaande elementen (bebouwing en groen) worden weggehaald ten behoeve van het bouwen van nieuwe gebouwen. Bij de herontwikkeling worden mogelijk ook watergangen (deels) gedempt en wordt grond vergraven.

Figuur 2.3 Artistieke impressie van de nieuwe inrichting van het plangebied (bron: concept stedenbouwkundige visie De Nieuwe Kern, december 2019)

3 Soortenbescherming

In dit hoofdstuk volgt antwoord op de vraag de beoogde activiteiten schade (kunnen) op beschermde flora en fauna tot gevolg hebben.

3.1 Beschermingsregime en bepalingen

Het onderdeel soortenbescherming onder de Wnb heeft bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Vogels: Het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de vogelrichtlijn
- Dieren en planten: Het gaat hier om inheemse dieren en planten, die zijn beschermd via de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: Het gaat hier om soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime geldt een aantal verbodsbepalingen. Hier is ook een beschrijving opgenomen onder welke voorwaarden een bevoegd gezag ontheffing of vrijstelling kan verlenen. Tabel 4.1 is een samenvatting van de verbodsbepalingen. Ze voorzien in een bescherming van verblijfplaatsen, evenals de bescherming tegen versturende invloeden. Gedeputeerde Staten van provincie Noord-Holland kan een ontheffing verlenen van de verboden als genoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10.

3.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren beschermd onder de categorie 'Nationale soorten', zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Provincie Noord-Holland heeft bevoegdheid om bij verordening deze soorten 'vrij te stellen' van de ontheffingsplicht. Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Provincie Noord-Holland heeft, anders dan veel andere provincies, de kleine marterachtigen: bunzing, hermelijn en wezel niet vrijgesteld van de ontheffingsplicht (Provincie Noord-Holland, 2020). Deze soorten zijn in deze toetsing dan ook meegenomen. Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb

Verbodsbepaling	A	B	C	D	E
	Vogels Vrl	Dieren Hrl/ Bonn/Bern	Planten Hrl/ Bonn/Bern	Dieren (‘nationaal’)	Planten (‘nationaal’)
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	

	A	B	C	D	E
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)	3.5.2			
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen voortplantingsplaatsen		3.5.4		3.10.1.b (vaste vp)	
Beschadigen of vernielen rustplaatsen	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b (vaste rp)	
Eieren:					
Vernielen (of –Vrl- beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

Toelichting:

Codes verwijzen naar wetsartikelen Wet natuurbescherming.

Oranje verbodsbepaling geldt alleen wanneer sprake is van opzet

Rood verbodsbepaling geldt in alle gevallen, ook wanneer geen sprake is van opzet

3.3 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege worden gelaten. Als zich mogelijk negatieve effecten voordoen, dan treft de initiatiefnemer noodzakelijke maatregelen om die gevolgen te voorkomen of zo veel mogelijk te beperken/ongedaan te maken.

Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is daarnaast van toepassing op beschermde gebieden.

3.4 Literatuuronderzoek

In de omgeving van het plangebied zijn verspreidingsgegevens bekend van de soort(groep)en zoals weergegeven in tabel 3.2.

Tabel 3.2 Soorten in de omgeving van het plangebied

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Flora	Kartuizer anjer en groot spiegelklokje
Grondgebonden zoogdieren	Boommarter, bunzing, hermelijn, wezel en eekhoorn
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis
Vogels	Allerlei verschillende algemene broedvogels waaronder merel, houtduif, rietzanger, braamsluiper, fitis, roodborst, wilde eend, kraakeend en meerkoet
Vogels jaarrond beschermd	Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer, gierzwaluw, huismus, steenuil, kerkuil, slechtvalk, ooievaar, grote gele kwikstaart
Amfibieën en reptielen	Rugstreepdpad en ringslang
Vissen	Geen waarnemingen bekend van beschermde vissoorten
Vlinders, libellen en overige ongewervelden	Geen waarnemingen bekend van beschermde soorten binnen deze soortgroepen

3.5 Voorkomen en effectbeoordeling

3.5.1 Flora

Voorkomen

Van Kartuizer anjer en van het spiegelklokje zijn waarnemingen bekend in de omgeving van het plangebied. De Kartuizer anjer komt daarbij ook binnen het plangebied voor. Met name delen van het plangebied aan weerszijden van de spoorlijnen bevatten waarnemingen van Kartuizer anjer (NDFF, 25-11-2020). Tijdens het veldbezoek kon vastgesteld worden dat enkele delen rondom de spoorlijnen geschikte standplaatsen bevatten voor deze soort. De soort komt voor op zonnige, droge, matig voedselrijke en kalkhoudende grond. Veel van de gronden in het plangebied zijn te vochtig als standplaats voor de Kartuizer anjer.

Het groot spiegelklokje is bekend van één vindplaats ten noorden van knooppunt Amstel dat ten noorden van het plangebied ligt. Het betreft hier een vindplaats in een volkstuintencomplex. Het is daarom te verwachten dat het om een aangeplant exemplaar gaat. Kijkend naar de standplaatsfactoren van het groot spiegelklokje is de soort in het plangebied niet te verwachten. De soort komt voor op vochtige matig voedselrijke en stikstofarme gronden. In het plangebied zijn vochtige delen te vinden, maar die zijn getuige de huidige plantensamenstelling voedselrijk. De voedselarme gronden bevinden zich allemaal op hogere drogere plaatsen. Hiermee is het voorkomen van de soort in het plangebied uit te sluiten.

Het voorkomen van andere beschermde plantensoorten is op basis van de verspreiding daarvan uitgesloten. Daarnaast bevat het plangebied met name vrij voedselrijke standplaatsen waar de meeste beschermde planten niet kunnen groeien. Het voorkomen van deze soorten is dan ook uitgesloten.

Effectbeoordeling

Gelet op de plannen zoals deze in dit stadium ter inzage liggen, is niet te verwachten dat standplaatsen van Karthuiser anjer verdwijnen. De standplaatsen concentreren zich met name rond station Strandvliet. Hier worden in het kader van de Nieuwe Kern geen ontwikkelingen verwacht (zie figuur 3.1). Een negatief effect op de huidige standplaatsen van de Kartuiser anjer zijn daarom uit te sluiten.

Figuur 3.1 Standplaatsen Kartuiser anjer in het plangebied (rood) ten opzichte van het te ontwikkelen gebied (geel)

3.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen

In en rond het plangebied zijn waarnemingen bekend van boommarter, bunzing, hermelijn, wezel en eekhoorn. De boommarter komt voor in gebieden met grote en oude bomen waarin holtes aanwezig zijn die als verblijfplaats kunnen dienen. In de noordwesthoek van het plangebied, waar de volkstuinen liggen, zijn verschillende oude bomen met holtes aanwezig. Daar zijn in 2018 op basis van de NDFF ook verschillende waarnemingen gedaan. Het is niet uit te sluiten dat de boommarter in dit deel van het plangebied, of verder naar het zuiden naast de A2 een verblijfplaats heeft in een van de bomen.

Bunzing, hermelijn en wezel komen voor in allerlei kleinschalige landschapstypen. In dergelijke landschappen komen lijnvormige elementen voor waarlangs gelopen kan worden en zijn voedsel

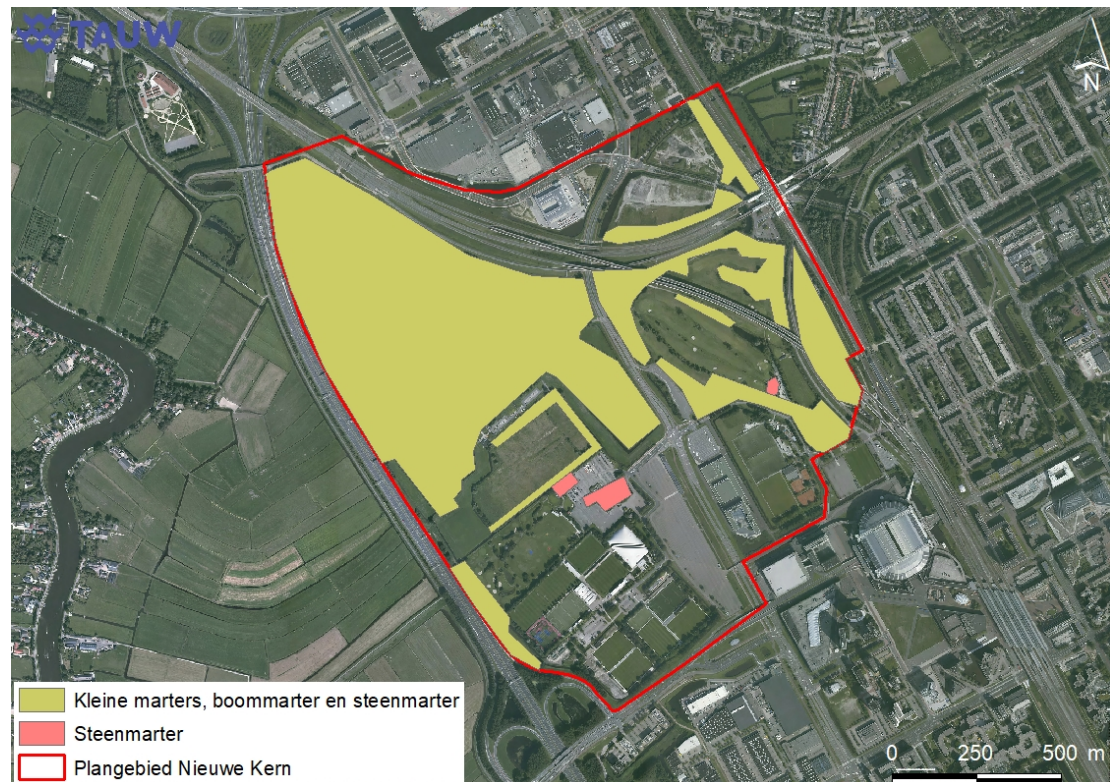
en zijn verblijfplaatsen belangrijke en essentiële onderdelen die aanwezig zijn. Voornamelijk in de volkstuincomplexen, maar ook bij het gronddepot en voormalig slibdepot zijn dergelijke elementen in het plangebied aanwezig. Ook op de golfbanen zijn delen geschikt als leefgebied voor deze soorten. In grote delen van het plangebied is het voorkomen van bunzing, hermelijn en wezel dan ook niet uit te sluiten. Gebruikers van de volkstuincomplexen deelden tijdens het veldbezoek mondeling mede dat er waarnemingen van ten minste hermelijn en/of wezel waren gedaan in de volkstuinen. Daar zijn ook veel verschillende mogelijke verblijfplaatsen voor deze soorten aanwezig.

Van de eekhoorn zijn enkele meldingen op een kilometer en enkele meldingen op anderhalve kilometer van het plangebied bekend. Anders dan in veel delen van Nederland is de eekhoorn weinig gezien in de omgeving van het plangebied. In het plangebied zelf zijn op basis van verspreidingsgegevens zelf geen waarnemingen bekend. Het plangebied ligt ook geïsoleerd (snelwegen en spoorwegen en de Amstel) ten aanzien van locaties waar de eekhoorn wel is waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn tot slot geen eekhoornnesten aangetroffen binnen het plangebied. De bomen waren tijdens het veldbezoek voldoende overzichtelijk om een dergelijke inschatting te kunnen maken. Gelet op het voorgaande is het voorkomen van de eekhoorn in het plangebied uitgesloten.

Naast genoemde soorten, maakt steenmarter de afgelopen jaren een opmars richting het westen. Gelet op de kenmerken van het plangebied is het zinvol om ook steenmarter in deze beoordeling mee te nemen. Gebouwen binnen het plangebied bevatten namelijk mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor de steenmarter. Deze soort maakt gebruik van leegstaande bebouwing, kruipruimtes, zolders, maar ook van takkenhopen wordt wel gebruik gemaakt. Deze elementen zijn ook aanwezig in het plangebied. Het is dus niet uit te sluiten dat de soort in het plangebied voorkomt.

Effectbeoordeling

Omdat een groot deel van het plangebied herontwikkeld wordt, verdwijnt mogelijk leefgebied van bunzing, hermelijn, wezel, steenmarter en boomarter. Om aan te tonen dan wel uit te sluiten dat deze soorten in het plangebied aanwezig zijn, is nader onderzoek noodzakelijk. In figuur 3.2 is weergegeven op welke plekken nader onderzoek noodzakelijk is. Uit dit nader onderzoek moet blijken of deze soorten aanwezig zijn, en of de ontwikkeling daadwerkelijk leidt tot een overtreding van de Wnb met betrekking tot deze soorten. Indien blijkt dat met de uitvoering van de gebiedsontwikkeling daadwerkelijk verbodsbepalingen overtreden worden, is een ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig. Gelet op het type ontwikkeling en de hiervoor omschreven soorten, wordt verwacht dat het verkrijgen van een ontheffing haalbaar is.

Figuur 3.2 Locaties waar onderzoek naar kleine marters, boommarter en/of steenmarter nodig is

3.5.3 Vleermuizen

Voorkomen

Verblijfplaatsen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Verblijfplaatsen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen, andere bouwwerken of in bomen. Foerageergebieden zijn groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen en watergangen. Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen.

In het plangebied zijn veel verschillende elementen aanwezig die voor vleermuizen een onderdeel van het leefgebied kunnen vormen. Te beginnen met de verblijfplaatsen zijn er in het plangebied zowel mogelijke verblijfplaatsen voor gebouwbewonende¹ als boombewonende² vleermuizen

¹ Gebouwbewonende vleermuissoorten zijn: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis.

² Boombewonende vleermuissoorten zijn: ruige dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis.

aanwezig. In de verschillende bomenlanen, bosschages en boomgroepen zijn holtes (zie figuur 3.3) aangetroffen die voor vleermuizen (mogelijk) geschikt zijn als verblijf. In gebouwen zijn ruimtes zoals spouwmuren, onder daken, achter gevelbetimmeringen en achter loodflapjes geschikt bevonden voor vleermuizen (zie figuur 3.4). Vanwege de kenmerken van de verschillende gebouwen die mogelijk verdwijnen, is een massawinterverblijf van de gewone dwergvleermuis uitgesloten. De gebouwen zijn niet bijzonder groot, of bevatten maar kleine delen die geschikt zijn als verblijfplaats. Paarverblijfplaatsen en winterverblijfplaatsen van de tweekleurige vleermuis zijn eveneens uit te sluiten. Er is in het plangebied geen hoogbouw aanwezig terwijl de tweekleurige vleermuis voor zijn paar- en winterverblijfplaatsen hoogbouw verkiest. Ook winterverblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis en watervleermuis zijn in het plangebied uit te sluiten. Deze soorten verblijven in de winter vrijwel uitsluitend in (ondergrondse) bunkers of grotsystemen. In tabel 3.3 is weergegeven welke soorten en functies er in het plangebied verwacht worden. Op deze tabel dient ook het nader onderzoek naar vleermuizen gebaseerd te worden.

Figuur 3.3 Voorbeelden van geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen. Links een holteboom, rechts een open stootvoeg richting een spouwmuur

Tabel 3.3 Soorten en functies die mogelijk in het plangebied aanwezig zijn

Type verblijfplaats*	Vleermuissoorten
Zomerverblijf in gebouw	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis
Paarverblijf in gebouw	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis
Kraamverblijf in gebouw	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis
Winterverblijf in gebouw	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis
Massawinterverblijf (alleen gewone dwergvleermuis)	Uitgesloten
Zomerverblijf in boom	Gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis.

Type verblijfplaats*	Vleermuissoorten
Paarverblijf in boom	Gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis
Kraamverblijf in boom	Gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis
Winterverblijf in boom	Rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis
Foerageergebied	Alle genoemde soorten
Vliegroue	Alle genoemde soorten

* Als bijvoorbeeld geen bomen aanwezig zijn, dan volstaat 'verblijfplaatsen in bomen → uitgesloten'

** Deelgebieden hoeven uiteraard niet meegenomen te worden als deze niet aanwezig zijn in je plangebied

Foerageergebieden

Vleermuizen maken van allerlei typen begroeiing en wateren gebruik als foerageergebied. Een foerageergebied wordt daarbij als essentieel gezien zodra vleermuizen voor hun overleving (mogelijk) afhankelijk zijn van dit foerageergebied. In het plangebied zijn verschillende groenstructuren aanwezig die mogelijk erwijs essentieel foerageergebied kunnen betreffen. Het gaat dan om de volkstuincomplexen en de golfbanen. Hier zijn veel verschillende vegetatiestructuren en wateren aanwezig. Vanwege de ligging van het plangebied tegen woonwijken aan, is het mogelijk dat het gebied door veel vleermuizen gebruikt wordt als foerageergebied. De woonwijken bevatten namelijk mogelijk een groot aantal verblijfplaatsen van waaruit de vleermuizen richting geschikte foerageergebieden moeten kunnen. Er zijn ook verschillende lijnvormige elementen buiten het plangebied (bomenrijen en wateren) die het voor de dieren mogelijk maakt om het plangebied te bereiken. De aanwezigheid van essentieel foerageergebied in het plangebied is dus niet uit te sluiten.

Vliegroues

In het plangebied zijn verschillende groenstructuren die als vliegroue voor vleermuizen kunnen dienen. Deze vliegroues kunnen potentieel een essentiële functie voor vleermuizen hebben. Met name de groenstrook met bomen direct naast de A2 (oostzijde) kan een belangrijke verbindende functie voor vleermuizen hebben. Ook de bomenlaan aan de oostzijde van volkstuinen lustoord en de bomenlaan tussen volkstuinen lustoord en dijkzicht in, vormen mogelijk een essentiële vliegroue. Het is niet uit te sluiten dat in het plangebied essentiële vliegroues van vleermuizen aanwezig zijn.

Figuur 3.4 Locaties waar in ieder geval onderzoek naar verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen noodzakelijk is

Effectbeoordeling

Verblijfplaatsen

De voorgenomen herontwikkeling van een groot deel van het plangebied, betekent het volledig verwijderen van begroeiing en bebouwing. Gelet op de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen, heeft de ontwikkeling dus negatieve effecten op deze verblijfplaatsen. Zowel verstoring als vernietiging van verblijfplaatsen betreft een overtreding van de Wnb. Door de voorgenomen ontwikkeling worden mogelijk verblijfplaatsen vernietigd door het kappen van bomen en slopen van bebouwing. Om aan te tonen of en waar verblijfplaatsen van vleermuizen nodig zijn, is eerst nog nader onderzoek nodig. Met de uitkomsten van dit nader onderzoek kan bepaald worden welke verblijfplaatsen en soorten vleermuizen negatief beïnvloed worden door de ontwikkeling. Als verblijfplaatsen verloren gaan of verstoord worden door de ontwikkeling, is deze ontwikkeling ontheffingsplichtig. In figuur 3.4 zijn locaties weergegeven waar vleermuisonderzoek noodzakelijk is.

Foerageergebieden

Vanwege de grote omvang van de ontwikkeling, is het niet uit te sluiten dat (delen van) essentiële foerageergebieden verloren gaan. Dit betreft een overtreding van de Wnb. Om te bepalen waar essentiële foerageergebieden aanwezig zijn, is nader onderzoek nodig. Met dit nader onderzoek kan bepaald worden of de ontwikkeling daadwerkelijk negatieve effecten op deze

foerageergebieden heeft. Indien dat het geval is, is de ontwikkeling met betrekking tot deze foerageergebieden ontheffingsplichtig.

Vliegroutes

Net als bij foerageergebieden, is het vanwege de omvang van de ontwikkeling, niet uit te sluiten dat essentiële vliegroutes verloren gaan bij de werkzaamheden. Om te bepalen waar deze essentiële vliegroutes aanwezig zijn en of deze verloren gaan, is nader onderzoek nodig. Uit dit nader onderzoek kan blijken dat voor de aantasting van deze vliegroutes een ontheffing nodig is van de verbodsbepalingen uit de Wnb.

3.5.4 Broedvogels

Voorkomen

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze soorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. Rond het plangebied en in het plangebied zijn waarnemingen bekend van boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, sperwer, gierzwaluw, huismus, steenuil, kerkuil, slechtvalk, ooievaar, grote gele kwikstaart.

Ooievaar maakt gebruik van beschikbaar gestelde nestpalen of bouwt een zeer groot nest in een boom of op een gebouw. Van ooievaar zijn geen nesten of nestpalen aangetroffen binnen het plangebied. Het voorkomen van ooievaar als broedvogel is dus uit te sluiten. Slechtvalk maakt vrijwel uitsluitend gebruik van nestkasten op hoge gebouwen. Ook deze nestkasten zijn niet aanwezig waardoor aanwezigheid van slechtvalk als broedvogel eveneens uit te sluiten is. Ook steenuil en kerkuil maken voornamelijk gebruik van nestkasten die aangeboden worden door de mens. Voor kerk- en steenuil zijn geen nestkasten of oude holle knotwilgen binnen het plangebied aangetroffen. Ook zijn geen oude, leegstaande gebouwen aanwezig met geschikte nestplaatsen. De aanwezigheid van steenuil en kerkuil is in het plangebied dan ook uitgesloten.

De gierzwaluw en huismus zijn soorten die gebonden zijn aan gebouwen. Ze maken gebruik van ruimten onder daken om te broeden. In het plangebied zijn echter geen gebouwen aanwezig met traditionele pannendaken waaronder huismus of gierzwaluw kunnen broeden. Er zijn geen panden aanwezig die op andere manieren toegang bieden voor huismus en gierzwaluw om er te broeden. Tijdens het veldbezoek zijn tot slot geen huismussen in het gehele plangebied gezien of gehoord. Gelet hierop is het uit te sluiten dat gierzwaluw en/of huismus in het plangebied broeden.

Ook de grote gele kwikstaart komt in de omgeving van het plangebied voor. De soort broedt hoofdzakelijk bij snel- tot matig snel stromende wateren in natuurlijke holtes nabij deze wateren. Daarnaast broedt de soort in kunstwerken of in nestkasten naast dergelijke wateren. Er zijn in het plangebied geen stromende wateren aanwezig.

Boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek en sperwer maken gebruik van nesten in bomen. In het plangebied zijn op verschillende plaatsen nesten aangetroffen die qua formaat en vorm passen bij een van deze vogels. Er zijn geen groepen nesten aangetroffen waardoor de aanwezigheid van koloniebroeder roek, uitgesloten is. Van boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer is de aanwezigheid in het plangebied niet uit te sluiten. Buizerd is tijdens het veldbezoek ook meerdere keren waargenomen.

Hoewel het voorkomen van nesten van betreffende (roof)vogels in het plangebied uitgesloten kan worden, kunnen in de omgeving van het plangebied wel nog nesten aanwezig zijn. Het plangebied kan voor die nesten en individuen als onderdeel van het leefgebied functioneren. Met name de volkstuincomplexen kunnen voor uilen als essentieel foerageergebied functioneren. Echter, blijven grote delen van deze volkstuinen waarschijnlijk bestaan. Daarnaast zijn de polders aan de westzijde van het plangebied eveneens geschikt als foerageergebied van deze soorten. Indien foerageergebied binnen het plangebied verdwijnt, zal dat niet leiden tot significante effecten met betrekking tot de functionele leefomgeving van rond het plangebied aanwezige vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Tijdens het broedseizoen beschermde vogels

De nesten van deze soorten zijn beschermd als ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het oriënterende veldbezoek is geconstateerd dat veel terreindelen van het plangebied, geschikt zijn als broedlocatie van deze vogelsoorten. Tijdens het veldbezoek is ook een breed scala aan algemene broedvogelsoorten waargenomen zoals meerkoet, waterhoen, zwarte kraai, houtduif, roodborst, wilde eend, krakeend, staartmees, en vele anderen.

Figuur 3.5 Locaties waar onderzoek naar jaarrond beschermde roofvogelnesten noodzakelijk is

Effectbeoordeling

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De aanwezigheid van boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer is op basis van deze quickscan niet uit te sluiten. De voorgenomen ontwikkeling leidt mogelijk tot een negatief effect op nesten van deze soorten. Om te bepalen of daadwerkelijk nesten van deze soorten aanwezig zijn, is nader onderzoek nodig. Hierna kan pas bepaald worden of met de ontwikkeling daadwerkelijk verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden. Indien dat het geval is, is een ontheffing van de Wnb noodzakelijk. Hoewel reeds verschillende nesten zijn aangetroffen die in potentie geschikt zijn als nestplaats voor deze soorten, is het aan te raden alle bosschages te onderzoeken (zie kaart in figuur 3.5). Er kunnen namelijk, door de grote omvang van het plangebied en de beperkte vorm van het veldbezoek, nesten gemist zijn. Belangrijkste onderdelen van het plangebied betreffen de bosschages rond de volkstuinten, golfbanen en het gronddepot.

Tijdens het broedseizoen beschermde vogels

Door de voorgenomen gebiedsontwikkeling gaan veel van deze broedlocaties (tijdelijk) verloren. Indien dat buiten het broedseizoen van aanwezige vogelsoorten gebeurt, is geen sprake van een overtreding van de Wnb. Het vernietigen van in gebruik zijnde nesten van deze vogels, betreft wél een overtreding van de Wnb en dient voorkomen te worden. Een ontheffing voor het vernietigen van in gebruik zijnde nesten is immers niet mogelijk.

Door buiten het broedseizoen werkzaamheden uit te voeren kan een overtreding voorkomen worden. Globaal gezien loopt het broedseizoen van de meeste vogels van half maart tot half juli. Sommige broedvogels kunnen echter het gehele jaar tot broeden komen of broeden vroeg, ofwel laat, in het jaar. Door de grootte van de gebiedsontwikkeling is op voorhand niet te voorspellen of en waar dergelijke soorten tot broeden komen. Het strekt daarom tot de aanbeveling om de werkzaamheden gefaseerd uit te voeren waarbij per fase een (periodieke) broedvogelcontrole wordt uitgevoerd. Indien een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De breedte van deze zone dient door een ter zake kundige te worden bepaald. Door op deze manier de werkzaamheden uit te voeren, kan voorkomen worden dat in gebruik zijnde nesten verstoord dan wel vernietigd raken.

3.5.5 Amfibieën

Voorkomen

Alleen van de beschermde rugstreeppad zijn meldingen bekend in en in de omgeving van het plangebied. De dichtstbijzijnde vindplaatsen van rugstreeppad buiten het plangebied bevinden zich op meer dan 250 m in de polder aan de westzijde van de A2. De A2 vormt daarbij een vrijwel onneembare barrière voor rugstreeppad. Toch is in 2016 bij een onderzoek binnen het plangebied ten behoeve van de ontwikkeling van een PostNL-distributiecentrum de soort aangetroffen (Movares & Gemeente Ouder-Amstel, 2017). De soort is daarbij aangetroffen op enkele kleine wateren van het nu ontwikkelde terrein. Omdat tijdens een nader onderzoek in 2017 de soort niet meer is aangetroffen (Movares & Gemeente Ouder-Amstel) is geen ontheffing meer aangevraagd

voor de ontwikkeling van het PostNL-distributiecentrum. Hoewel geen recente waarnemingen van de soort gedaan zijn, toont de vindplaats in 2016 het opportunistische pionierskarakter van de soort aan. Het is daarom niet op voorhand uit te sluiten dat de soort in het plangebied voorkomt. De soort wordt met name in nieuw en/of plantenarm ondiep water aangetroffen. Echter, waarnemingen in poldersloten worden ook wel gedaan. Hierom is het moeilijk om binnen het plangebied wateren als voortplantingshabitat uit te sluiten. Veel van de wateren worden periodiek opgeschoond, zijn recent gegraven of vergraven. Hierdoor wordt een mogelijke voortplantingsplaats voor de soort gecreëerd. Alleen wateren met beschoeiingen zijn niet geschikt als zodanig. De wateren rond de volkstuinten en golfbanen zijn bijvoorbeeld niet als voortplantingswater geschikt. Ze zijn ofwel beschoeid, ofwel te dicht begroeid, ofwel gelegen naast bosschages waardoor veel bladval in het water ontstaat. Met name de wateren op ruderaal terreinen in het plangebied en de poldersloten aan de zuidwestkant van het plangebied zijn als mogelijk voortplantingswater geschikt.

Figuur 3.6 Geschikt voortplantingshabitat voor rugstreepad binnen het plangebied

Effectbeoordeling

Het voornemen heeft mogelijk negatieve effecten op rugstreepad. Hoewel geen recente waarnemingen bekend zijn, is het een pionierssoort die snel nieuwe gebieden kan koloniseren. De waarnemingen in 2016 zijn daar een goed voorbeeld van. Veel wateren in het plangebied zijn door het recent gegraven of vergraven of recent opgeschoonde karakter ook geschikt als voortplantingswater (zie figuur 3.6). Om te bepalen of de ontwikkeling van De Nieuwe Kern

negatieve gevolgen voor de soort heeft is nog nader onderzoek nodig. Uit dit onderzoek moet blijken of daadwerkelijk negatieve effecten ontstaan en of een ontheffing voor de soort nodig is.

3.5.6 Reptielen

Voorkomen

In de ruime omgeving van het plangebied komt de ringslang voor. De dichtstbijzijnde vindlocaties van de soort bevinden zich in het Amsterdamse bos (4 km), het sportpark Middenmeer (2.7 km) en de Bijlmerweide (3.6 km). Tussen deze gebieden en het plangebied, liggen diverse barrières zoals snelwegen, woonwijken, en overige infrastructuur. Hierdoor, en door het uitblijven van waarnemingen in het plangebied, is het voorkomen van ringslang in het plangebied uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Omdat ringslang niet in het plangebied voorkomt, is uit te sluiten dat negatieve effecten op de soort ontstaan als gevolg van de ontwikkeling. Er is dan ook geen nader onderzoek of ontheffing nodig voor de ringslang.

3.5.7 Vissen

Voorkomen

In de omgeving van het plangebied komen geen beschermde vissoorten voor. Het plangebied biedt ook geen geschikte habitats voor beschermde vissoorten. Hierom is de aanwezigheid van deze soorten in het plangebied uitgesloten.

Effectbeoordeling

Doordat de aanwezigheid van beschermde vissoorten uitgesloten kan worden, is een negatief effect op deze soorten eveneens uit te sluiten. Er is daarom geen nader onderzoek of ontheffing noodzakelijk met betrekking tot beschermde vissoorten.

3.5.8 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Voorkomen

Zoals in tabel 3.2 zichtbaar is, zijn geen waarnemingen van beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden in of in de omgeving van het plangebied gedaan. Er zijn in het plangebied ook geen geschikte habitats voor deze soorten die specifieke eisen stellen aan het habitat. Het voorkomen van deze soorten binnen het plangebied is daarom uit te sluiten.

Effectbeoordeling

Hierom is uit te sluiten dat het voornemen negatieve effecten op deze soorten heeft. Een nader onderzoek of ontheffingsaanvraag in het kader van deze soorten is eveneens niet nodig.

3.5.9 Zorgplicht

Om invulling te geven aan de zorgplicht is het noodzakelijk om de werkzaamheden te faseren. Dat wil zeggen dat de herontwikkeling van het gebied niet overal tegelijk plaats kan vinden. Voor algemene grondgebonden zoogdieren en amfibieën is het noodzakelijk om van een kant richting de andere kant op te werken. Aan welke zijde van het plangebied gestart wordt, is daarbij niet erg belangrijk. Hieronder volgen nog specifieke zorgplichtmaatregelen per soortgroep:

- Grondgebonden zoogdieren:
 - Werk één kant op
 - Vergraaf geen zeer grote oppervlaktes in één keer, maar werk gefaseerd
 - Ontzie waar mogelijk konijnenburchten
- Amfibieën:
 - Werk één kant op
 - Vergraaf geen poelen of andere wateren binnen het voortplantingsseizoen van amfibieën (half maart t/m augustus)
- Vissen:
 - Vang vissen zoveel mogelijk weg indien hele wateren worden gedempt
 - Werk niet beneden watertemperaturen van 4°C aan wateren met vissen en niet boven een watertemperatuur van 20°C
 - Zorg bij het deels dempen van watergangen dat vissen weg kunnen vluchten door een kant op te werken

4 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van Gemeente Ouder-Amstel heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet natuurbescherming voor de ontwikkeling van De Nieuwe Kern. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de bepalingen als opgenomen in de Wnb, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen worden verleend.

Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?

Het onderdeel 'soortenbescherming' van de Wnb is van belang voor de ontwikkeling. Met de ontwikkeling ontstaan immers mogelijk negatieve effecten op beschermde soorten. Een toetsing aan houtopstanden of beschermde NNN-gebieden is niet van belang. In gemeente Ouder-Amstel zijn geen beschermde houtopstanden aanwezig en negatieve effecten op NNN-gebieden zijn uit te sluiten. Een toetsing aan beschermde Natura 2000-gebieden is, met uitzondering van het onderdeel 'stikstof', niet van belang. Effecten als gevolg van fysieke aantasting of verstoring op Natura 2000-gebieden zijn uitgesloten. Effecten als gevolg van stikstofdepositie dienen nader onderzocht te worden middels een AERIUS-berekening.

In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?

De beoogde ontwikkeling is (mogelijk) strijdig met de Wnb vanwege het potentieel voorkomen van verschillende beschermde soorten. Het voorkomen van beschermde vleermuizen, vogels en grondgebonden zoogdieren is niet uit te sluiten. Hierom zijn negatieve effecten op deze soort(groep)en als gevolg van de ontwikkeling eveneens niet uit te sluiten.

Zijn maatregelen en/of een ontheffing nodig?

Om te bepalen of de beoogde ontwikkeling daadwerkelijk strijdig is met de Wnb, is nader onderzoek nodig naar boom- en steenmarter, kleine marterachtigen, vleermuizen, boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer. Hierna kan pas bepaald worden of maatregelen en/of ontheffing noodzakelijk is.

Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

Het nader onderzoek naar de hiervoor genoemde soort(groep)en beslaat globaal een geheel jaar. De onderzoeken lopen in de volgende perioden:

- Vogels (februari – augustus)
- Vleermuizen (half mei – september)
- Boom- en steenmarter (6 weken in de periode maart – augustus)
- Kleine marters (6 weken in de periode maart – augustus)
- Rugstreeppad (april – juni)

Bovenstaande onderzoeken zijn 3 jaar geldig. Binnen de periode van drie jaar na het afronden van de onderzoeken moet dan ook een ontheffing aangevraagd worden indien na de onderzoeken blijkt dat een ontheffing noodzakelijk is. Voor een ontheffingsaanvraag dient een activiteitenplan opgesteld te worden ter begeleiding van de aanvraag. De proceduretermijn van een ontheffingsaanvraag bedraagt 13 weken met een maximale verlenging van 7 weken. Dit betekent

dat de totale proceduretermijn 20 weken kan duren. Afhankelijk van de aangetroffen soort en functie, kunnen de daarbij behorende maatregelen tot een heel jaar benodigd zijn alvorens gestart kan worden met de werkzaamheden. Aangezien het een zeer grote ontwikkeling betreft, is het misschien mogelijk om gefaseerd te werken. Hiermee wordt het effect van eventueel aangetroffen beschermde soorten op de planning van het project beperkt.

In tabel 5.1 is een samenvatting opgenomen van de toetsing aan de soortenbescherming.

Tabel 5.1 Conclusies toetsing soortenbescherming

Aanwezige soort(groep)en	Effect	Vervolgstappen
Flora, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen en overige ongewervelden.	Geen overtreding artikel 3.5 of 3.10	Niet van toepassing
Grondgebonden zoogdieren	Mogelijk vertreding artikel 3.5 of 3.10	Vervolgonderzoek benodigd naar verblijfplaatsen
Vleermuizen	Mogelijk overtreding artikel 3.5	Vervolgonderzoek benodigd naar verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes
Vogels	Mogelijk overtreding artikel 3.1	Periodiek uitvoeren van een broedvogelcontrole en waar nodig instellen van verstoringsvrije zone
Vogels jaarrond beschermd	Mogelijk overtreding artikel 3.1 of 3.5	Vervolgonderzoek naar nesten van boomvalk, buizerd, havik, ransuil en sperwer

5 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

Movares & Gemeente Ouder-Amstel, 2017. DNK Noordwest Bestemmingsplan Toelichting. Movares-rapportage met kenmerk NL.IMRO.0437.DNKNoordwest-VA01, juli 2017.

BIJ12, 2017. Kennisdocumenten beschermde soorten.

van Dijk A.J. & Boele A. 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Provincie Noord-Holland, 2020. Verordening van Provinciale Staten van de provincie Noord-Holland houdende regels omtrent de fysieke leefomgeving (Omgevingsverordening NH2020). Provinciale staten Noord-Holland, november 2020, Provinciaal blad, publicatienummer 8426.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdierverseniging en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Vleermuisprotocol 2017.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.verspreidingsatlas.nl

6 Onderzoeksrapport Passende Beoordeling

Bijlage 2: Nader onderzoek marterachtigen – Borchlandweg 6 te Duivendrecht (Habitus, 2022)

-Separaat Bijgevoegd-

Nader onderzoek marterachtigen

Borchlandweg 6 te Duivendrecht

Tiko Seip Ecologisch Advies

Projectadviseur

Amber Heitman MSc

amber@habitus.nl

0172-204060

Rapportage

Amber Heitman MSc

Documentcode

TIKO2021-1-NO1-V1

In opdracht van

Tiko Seip Ecologisch Advies

Contactpersoon opdrachtgever

dhr. Tiko Seip

Opleverdatum

21 maart 2022

Kwaliteitscontrole

Renate Deelen - van Zanten MSc

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport inclusief foto's is enkel toegestaan met toestemming van de eigenaar (de opdrachtgever) en onder vermelding van de bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Habitus geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen. Onze algemene voorwaarden zijn [hier](#) in te zien. Onze privacyverklaring is [hier](#) te vinden.

Een verklaring van onze documentcodes is te vinden op [onze website](#).

Adres: Tolnasingel 3 / 2411 PV / Bodegraven

Kvk-nummer: 78391385 / Btw-nummer: NL861372669B01

Rekeningnummer: NL80TRIO0320021483

<https://habitus.nl>

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING

1.	INLEIDING	5
2.	METHODE	7
3.	RESULTAAT & TOETSING	9
4.	CONCLUSIE	9

BRONNEN

BIJLAGEN

SAMENVATTING

Doel en onderzoeksvraag

Het doel van dit onderzoek is om de effecten van de werkzaamheden te bepalen en te toetsen aan de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. In dit onderzoek wordt de volgende vraag beantwoord:

- *Is er bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kans op overtreding van de Wet natuurbescherming voor de onderzochte soorten en functies?*

Conclusie

Op basis van de onderzoeksresultaten kan het volgende geconcludeerd worden:

Soort	Soort en beschermde functie aanwezig in het plangebied?	Worden verbodsbepalingen overtreden en is een ontheffing nodig?
Wezel	Nee	Nee
Hermelijn	Nee	Nee
Bunzing	Nee	Nee
Boommarter	Nee	Nee
Steenmarter	Nee	Nee

Toelichting op de afbeelding

Een struikrover in het plangebied met lokstof in de vorm van een thee-ei gevuld met pindakaas.

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding en het doel van het onderzoek beschreven. Vervolgens worden het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden beschreven. Ook wordt het onderzoek afgekaderd.

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens om de bomen en het struweel te verwijderen uit het plangebied. Er is een ecologische quickscan uitgevoerd, waaruit blijkt dat het plangebied mogelijk gebruikt wordt door wezel, hermelijn, bunzing, boommarter of steenmarter (Taww, kenmerk: R014-1276181RGR-V01-kzo-NL"). Het plangebied kan een leefgebied met verblijfplaatsen van één of meerdere van deze soorten zijn.

Het beschadigen of vernietigen van essentiële (gebieds)functies van beschermde soorten is verboden onder de Wet natuurbescherming. Daarom is nader onderzoek uitgevoerd om aan te tonen of uit te sluiten dat deze gebiedsfuncties aanwezig zijn.

1.2 Doel en centrale vraag

Dit nader onderzoek wordt uitgevoerd om te bepalen of beschermde soorten en essentiële gebiedsfuncties aanwezig zijn in het plangebied. Indien deze aanwezig zijn, worden de aantallen en locaties in kaart gebracht. Daarna wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de Wet natuurbescherming. Indien er kans is op overtreding van de Wet natuurbescherming, wordt een advies opgenomen voor het vervolgproces. Indien mogelijk, worden maatregelen of andere vervolgacties beschreven om overtreding te voorkomen. Als een overtreding niet voorkomen kan worden, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden. Zo verkrijgt de opdrachtgever inzicht in eventuele aanvullende acties of maatregelen die noodzakelijk zijn.

Dit rapport geeft antwoord op de volgende centrale vraag:

Is er bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kans op overtreding van de Wet natuurbescherming voor de onderzochte soorten en functies?

De onderzochte soorten en functies zijn beschreven in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 zijn de resultaten van het onderzoek opgenomen. De conclusie met het antwoord op de centrale vraag is te vinden in hoofdstuk 4.

Toelichting op de afbeelding

Westzijde van het plangebied. Dergelijke (lijnvormige) structuren zijn bij uitstek geschikt voor kleine marterachtigen.

1.3 Plangebied

De gegevens over het plangebied zijn hieronder weergegeven in Tabel 1 en Figuur 1.

Tabel 1: gegevens plangebied

Adres (of coördinaten)	Borchlandweg 6
Plaats	Amsterdam
Provincie	Noord-Holland
Te onderzoeken object	Golfterrein
Omgeving bestaat uit	Intensief beheerd (gras)land, sportvelden, weilanden, akkers en de A2.

Figuur 1: het plangebied en de voor (kleine) marterachtigen geschikte elementen (bron luchtfoto: PDOK, 2021).

1.4 Werkzaamheden

Voor specifieke informatie over de voorgenoemen werkzaamheden dient de quickscan geraadpleegd te worden. Globaal worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

1. verwijderen van struweel;
2. kappen van bomen.

1.5 Reikwijdte

Dit nader onderzoek heeft alleen betrekking op:

- het plangebied zoals beschreven in paragraaf 1.3;
- de werkzaamheden zoals beschreven in paragraaf 1.4. Als de werkzaamheden op een andere manier of volgens een andere planning worden uitgevoerd, zijn de conclusies van dit onderzoek niet meer van toepassing. In dat geval wordt geadviseerd om een nieuwe toetsing uit te laten voeren om te bepalen of de werkzaamheden volgens de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd;
- de onderzochte elementen binnen het plangebied, zoals beschreven in hoofdstuk 2;
- de onderzochte soorten en functies, zoals beschreven in hoofdstuk 2;
- de Wet natuurbescherming, niet op ander beleid of wetgeving.

De resultaten van dit onderzoek zijn maximaal drie jaar geldig. Dit nader onderzoek kan voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dienen dat ecologisch onderzoek is verricht.

1.6 Criteria

Het onderzoek en deze rapportage voldoen aan de [interne proces- en kwaliteitseisen](#) van Habitus. Wij hebben onze eigen kwaliteitseisen opgesteld omdat voor ecologisch onderzoek niet altijd kwaliteitseisen beschikbaar zijn. Het doel van deze eisen is om een kwalitatief onderzoek te bieden. Het betreffen eisen over het proces (beoordeling, interpretatie), onderzoek (protocollen, inzet deskundigheid) en leesbaarheid (rapportage). Iedere rapportage wordt bijvoorbeeld beoordeeld door een andere ecooloog op inhoud en vorm.

1.7 Deskundigheid onderzoekers

Al onze onderzoeken worden verricht door deskundige ecologen. Op onze [website](#) zijn de cv's van de projectadviseur, kwaliteitscontroleur en onderzoekers opgenomen om deze deskundigheid aantoonbaar te maken.

2. METHODE

In dit hoofdstuk wordt de onderzoeksmethode en -uitvoering beschreven per soort(groep).

2.1 Onderzoekseisen

Op basis van de quickscan worden verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van marterachtigen (bunzing, hermelijn, wezel, boommarter en steenmarter) verwacht in het plangebied. Voor marteronderzoek bestaan nog geen gestandaardiseerde protocollen. Wij hebben ervaring op het gebied van nader onderzoek naar marters en voeren het onderzoek uit op basis van de factsheet 'Wezel, Hermelijn en Bunzing beschermd in Noord-Holland' (Jonker, 2016) en 'Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming' (Bouwens, 2017) én op basis van onze eigen expert judgement. Vanwege de lage trefkans van de wezel en hermelijn op losse cameravallen, is het gebruik van sporenbuizen met struikrovers de voorkeursmethode voor deze soorten. Voor de bunzing, boommarter en steenmarter is de voorkeursmethode de cameraval of struikrover. Op basis van de richtlijnen in de handreiking zijn er vier sporenbuizen of cameravallen benodigd per hectare om marterachtigen te onderzoeken in de actieve periode. Er staat verder in de handleiding dat de materialen vier weken op dezelfde plaats gehouden moeten worden. Wij kiezen er voor om meer materialen in te zetten dan benodigd volgens de handreiking, om zo de trefkans te vergroten. Uit eigen ervaring is verder gebleken het de trefkans het hoogste is wanneer de sporenbuizen in raaien worden geplaatst en deze na drie weken worden schoongemaakt en enkele meters worden opgeschoven. Wanneer materialen te lang niet worden gecontroleerd en schoongemaakt, is het lastig om nog individuele prenten te herkennen. Doordat muizen in grote getale aanwezig zijn en vaak de loopplanken betreden, bedekken hun sporen bijna de gehele plank. Daarnaast raken de batterijen van de camera's leeg en de SD-kaarten vol. Het plangebied is circa 0,6 hectare groot. Volgens de handleiding zouden drie sporenbuizen of cameravallen voldoende zijn. De meest geschikte periode om onderzoek te doen naar wezel, hermelijn en bunzing is tussen 1 mei en 1 september. Ook de steenmarter is het beste te inventariseren vanaf mei. Buiten deze periode is onderzoek ook mogelijk, maar dan dient de onderzoeksperiode dubbel zo lang te zijn (minimaal twaalf weken) én dient er dubbel zoveel materiaal ingezet te worden.

Figuur 2: onderzoeksopzet (bron luchtfoto: PDOK, 2021).

2.2 Onderzoeksopzet

Het onderzoek wordt uitgevoerd buiten de optimale periode om marteronderzoek te doen. De meest geschikte landschapselementen worden daarom gedurende 12 weken middels sporenbuizen en cameravallen onderzocht. Er worden in het plangebied 21 sporenbuizen en vier camera's geplaatst op de meest kansrijke locaties in het plangebied (zie figuur 2). Dit zijn plaatsen waar mogelijke verblijfplaatsen liggen, zoals hopen met bladeren en/of takken, en plaatsen waar de soorten kunnen jagen, zoals hoge vegetaties en struwelen. Waar mogelijk zijn de buizen in raaien gelegd, met een tussenliggende afstand van 10-20 meter. Echter, in sommige gevallen lieten biotoopelementen dit niet toe. In dat geval is van de raaien afgeweken. Het plangebied was geheel toegankelijk en is volledig onderzocht. De sporenbuizen die zijn ingezet hebben een lengte van 80cm en een diameter van 11cm. De camera's die worden gebruikt, betreffen de modellen 'Bushnell Trophy Cam HD 20MP 119876' en 'Browning strike force HD pro btc-5hdp'. Twee in combinatie met een struikrover en twee losse camera's. Alle camera's worden voorzien van lokstof, in de vorm van pindakaas of vismeeel.

De camera's worden tussentijds drie keer uitgelezen, voorzien van nieuwe batterijen en de lokstof wordt ververs. De prenten in de sporenbuizen worden gefotografeerd, waarna de sporenplanken worden schoongemaakt zodat nieuwe prenten weer goed zichtbaar zijn. Bij deze tussentijdse bezoeken worden alle materialen verplaatst. Na twaalf weken worden de materialen opgehaald. De bezoeken die zijn uitgevoerd voor het marteronderzoek zijn weergegeven in Tabel 2.

Gezien de geringe grootte van het plangebied, in combinatie met de lange onderzoeksduur en de hoge materiaalinzet, is de verwachting dat de trefkans zeer hoog is in het geval van vitale gebiedsfuncties zoals verblijfplaatsen. Bij het ontbreken van sporen is het daarom uitgesloten dat het plangebied essentiële functie heeft voor de onderzochte soorten.

Tabel 2: gegevens veldbezoeken marteronderzoek

Onderzoeker	Datum	Actie
Amber Heitman	13-12-2021	Plaatsen materialen
Amber Heitman	12-01-2022	Tussentijdse controle en verplaatsen materialen
Amber Heitman	03-02-2022	Tussentijdse controle en verplaatsen materialen
Amber Heitman	09-03-2022	Ophalen en controle van materialen

Figuur 3: een sporenbuis bij een mogelijke verblijfplaats.

3. RESULTAAT & TOETSING

Onderstaand is per soort(groep) beschreven welke functies zijn aangetroffen of uitgesloten.

3.1 Resultaten

Er zijn geen waarnemingen gedaan van marterachtigen in het plangebied en er zijn geen prenten aangetroffen in de sporenbuizen. Er zijn geen marterachtigen waargenomen op de camerabeelden.

3.4.3 Toetsing

Er zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen van de boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn of wezel in het plangebied. Het uitvoeren van de werkzaamheden leidt daarom niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming voor deze soorten.

4. CONCLUSIE

4.1 Conclusie

De conclusie geeft antwoord op de centrale vraag:

Is er bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kans op overtreding van de Wet natuurbescherming voor de onderzochte soorten en functies?

Hieronder volgt een antwoord op de centrale vraag. In Tabel 3 is de conclusie samengevat.

Op basis van hoofdstuk 3 is de voorgenomen ontwikkeling **niet** in strijd met het onderdeel soortbescherming uit de Wet natuurbescherming.

Tabel 3: samenvatting conclusie

Soort	Effect verwacht en vervolgstap nodig?	Opmerking
Wezel	Nee	Nee
Hermelijn	Nee	Nee
Bunzing	Nee	Nee
Boommarter	Nee	Nee
Steenmarter	Nee	Nee

4.2 Geen vervolgstap nodig

Uit het onderzoek en de toetsing volgt dat er geen effect wordt verwacht op de boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn of wezel. Dit betekent dat er voor deze soorten geen vervolgstappen noodzakelijk zijn.

Raadpleeg de quickscan om te zien of er voor andere soortgroepen nog maatregelen benodigd zijn.

Toelichting op de afbeelding

Op alle camera's is vos waargenomen.

BRONNEN

Alle bronnen zijn geraadpleegd in december 2021 en maart 2022.

Literatuur, onderzoeken

- Achterberg, C. (2007). [Handleiding boommarters inventariseren](#). Zoogdiervereniging VZZ, Arnhem
- Bouwens, Sander (2017). [Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming](#).
- Jonker, N (2016). [Wezel, hermelijn en bunzing beschermd in Noord-Holland](#).
- Tauw (2021). Natuurtoets: De Nieuwe Kern, Quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming. Kenmerk: R014-1276181RGR-V01-kzo-NL

Software

- Zostera B.V. (2021). [WmPro](#).

Geraadpleegde websites

www.zoogdiervereniging.nl. Pagina's: [bunzing](#), [boommarter](#), [hermelijn](#), [wezel](#), [steenmarter](#)

BIJLAGE 1 - Beeldmateriaal

Figuren: er zijn diverse soorten waargenomen, zoals haas (linksboven en links- en rechtsonder) en vos (rechtsboven).

Bijlage 1 - Beeldmateriaal (vervolg)

Figuren: er zijn diverse soorten waargenomen, zoals bruine rate (linksboven, bosmuis (rechtsboven en linksonder) en vos (rechtsonder).

Over ons

Habitus is een vooruitstrevend advies- en onderzoeksbureau voor biodiversiteit en natuurwetgeving. Wij zijn als organisatie **betrokken** bij de klant. Wij zorgen door **constante ontwikkeling** van onze diensten voor verhoging van de tevredenheid van onze klanten over onze dienstverlening. Wij zijn experts met **passie** voor ons vak en zorgen voor een soepel traject door kwaliteitsdiensten te bieden. Wij helpen onze klanten met praktisch advies over biodiversiteit en beschermde soorten. Wij geloven in langdurige samenwerking met opdrachtgevers, partners en collega's op een wijze die wederzijds voordeel oplevert.

Onze missie en kernwaarden

Het is onze missie om **de biodiversiteit te beschermen en te verhogen**. Met het team van collega's werken we dagelijks in vele projecten met passie aan onze missie. Met wetgeving gerelateerde adviezen dragen we bij aan de bescherming van soorten en zo aan bescherming van biodiversiteit. Met biodiversiteitsadviezen dragen we gericht en direct bij aan het verhogen van de biodiversiteit. Onze kernwaarden zijn:

- betrokken bij onze klanten
- constante ontwikkeling van onze dienstverlening
- passie voor natuur.

Klanttevredenheid en kwaliteit

Wij staan voor de kwaliteit die we leveren. Onder kwaliteit verstaan wij de mate waarin aan de klantverwachting wordt voldaan of wordt overtroffen. De klant is dus degene die bepaalt of wij kwaliteit leveren. Onze dienstverlening wordt door klanten gemiddeld met hoger dan een acht beoordeeld. Dit geeft aan dat we een passende invulling geven aan de klantverwachting.

Wij vinden dat we in eerste instantie zelf aan de lat staan voor de te leveren kwaliteit. Om die reden hebben wij dan ook onze eigen kwaliteitseisen geformuleerd. In samenspraak met onze opdrachtgevers bepalen we de gewenste kwaliteit van een dienst.

Over ons logo

Libellen zijn prachtige insecten. Het is dan ook geen toeval dat we voor inspiratie voor ons logo geput hebben uit de fraaie en diverse vormen die de orde van libellen rijk is. Wist je bijvoorbeeld dat elke soort unieke vleugelkenmerken heeft?

De paarse kleuren zijn een combinatie van blauw (dat staat voor stabiliteit) en de energie van rood. Paars staat ook voor **passie** en wordt verder geassocieerd met kracht, waardigheid (royalty), creativiteit en ambitie.

